

Sygn. akt VI Ka 27/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Irena Linkiewicz
Sędziowie:	SSO Irena Śmietana SSO Elżbieta Kosecka - Sobczak (spr.)
Protokolant	st. sekr. sądowy Joanna Prabucka - Ochniak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Krzysztofa Piwowarczyka

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2015r.,

sprawy skazanego Ł. S. (1)

o wyrok łączny

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 29 września 2014 r., sygn. akt VIII K 601/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Elblągu

do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 27/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Elblągu wyrokiem łącznym z dnia 29 września 2014r. w sprawie o sygn. akt VIII K 601/14, co wynika z części wstępnej tego wyroku, rozstrzygnął w przedmiocie jednostkowych skazań Ł. S. (1), który został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia z dnia 17 lipca 2003 r. w sprawie II K 669/03, którym skazano go za czyn z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełniony w dniu 03 marca 2003 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
2. Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 22 grudnia 2003 r. w sprawie II K 151/03, którym skazano go: za ciąg czynów z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionych w okresie od 01 do 11 września 2003 r., na karę 5 lat pozbawienia wolności; za ciąg czynów z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionych w okresie od 10 do 11 września 2003

r., na karę 2 lat pozbawienia wolności; za czyn z art. 281 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 10 września 2003 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności, i orzeczono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności,

3. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 19 października 2010 r., w sprawie II K 961/10, którym skazano go za czyn z art. 291 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 28 grudnia 2009 r., na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności,

4. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 19 grudnia 2011 r., w sprawie II K 1139/11, którym skazano go za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od 22 maja 2009 r. do 02 czerwca 2009 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

5. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 28 grudnia 2012 r., w sprawie II K 988/12, którym skazano go za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 08 sierpnia 2012 r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

6. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 28 lutego 2013 r., wydanym w sprawie VIII K 952/12, którym skazano go za czyn z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 16 września 2012 r., na karę 3 lat pozbawienia wolności, i:

I. na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wobec Ł. S. (1) prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Elblągu wydanymi w sprawach II K 961/10 i II K 1139/11 i wymierzył skazanemu karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wobec Ł. S. (1) prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Elblągu wydanymi w sprawach II K 988/12 i VIII K 952/12 i wymierzył skazanemu karę łączną 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

III. stwierdził, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach jednostkowych podlegają odrębnemu wykonaniu,

IV. na podstawie art. 572 kpk w zw. z art. 85 kk umarzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego odnośnie wyroków Sądu Rejonowego w Elblągu wydanych w sprawach II K 669/03 i II K 151/03,

V. na poczet orzeczonej w pkt. I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres zatrzymań i odbywania kary pozbawienia wolności w sprawach:

- II K 961/10 od 14.11.2011 r. do 14.01.2012 r. i

- VIII K 1139/11 od 03.05.2012 r. do 02.10.2012 r., od 04.06.2012 r. do 14.06.2012 r. i od 24.09.2012 r. do 13.02.2013 r.,

VI. na poczet orzeczonej w pkt. II wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres zatrzymań i odbywania kary pozbawienia wolności w sprawach:

- II K 988/12 od 13.02.2013 r. do 13.05.2013 r. i

- VIII K 952/12 od 24.09.2012 r. do 12.02.2013 r.,

VII. zwolnił skazanego z uiszczania kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku łącznego apelację wniósł skazany Ł. S. (1) podnosząc, że nie zgadza się z ww wyrokiem łącznym. W ocenie skarżącego sąd I instancji nie zaliczył mu właściwie okresów odbycia kar w jednostkowych sprawach na poczet wymierzonych kar łącznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniesienie apelacji przez skazanego skutkować musiało uchynieniem zaskarżonego wyroku w całości z jednoczesnym przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na wstępie należy podkreślić, że już wskazanie przez sąd I instancji w części wstępnej wyroku łącznego „wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu w spr. II K 151/03”, a następnie rozstrzygnięcie, z pkt. IV, wydane na podstawie art. 572 kpk co do umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego odnośnie wyroku „Sądu Rejonowego w Elblągu w spr. II K 151/03” (gdzie mylnie wskazano oznaczenie sądu który wydał wyrok w sprawie II K 151/03) wskazywało, że sąd I instancji naruszył przepis art. 569§2kpk. Skoro bowiem w tej sprawie Sąd Rejonowy badał przesłanki możliwości połączenia kary orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu, z karami orzeczonymi wyrokami Sądów Rejonowych, to postąpił wbrew dyspozycji art. 569 § 2 kpk, a to wskazywałoby na dopuszczenie się uchybienia przewidzianego w art. 439 § 1 pkt 4 kpk. Już z tego względu zaskarżony wyrok łączny nie mógł się ostać w takiej postaci jak został zredagowany przez sąd I instancji i musiał zostać uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania.

W ocenie sądu odwoławczego nie wzięto też pod uwagę tego, że tak naprawdę, to w komparycji (części wstępnej) wyroku łącznego nie było podstaw do wymienienia wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu. Bowiem prawomocnym postanowieniem z dnia 23.07.2014r. (k.53-55) Sąd Okręgowy w Elblągu umorzył postępowanie o objęcie wyrokiem łącznym jednostkowego wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu w spr. II K 151/03, a sprawę o wydanie wyroku łącznego w zakresie skazań wynikających z wyroków jednostkowych Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawach o sygn. II K 961/10, II K 1139/11, VIII K 988/12 i VIII K 952/12 przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Elblągu. Taka treść orzeczenia Sądu Okręgowego z dnia 23.07.2014r. powodowała, że Sąd Rejonowy w Elblągu w części wstępnej rozpoznawanego wyroku łącznego winien wskazać tylko opisy wyroków jednostkowych Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawach o sygn. II K 961/10, II K 1139/11, VIII K 988/12 i VIII K 952/12 i z pewnością nie był uprawniony do dokonywania oceny związanej z objęciem wyrokiem łącznym wyroku sądu wyższej instancji. Nie mógł też następnie, w pkt. IV zaskarżonego wyroku łącznego, umorzyć postępowania o wydanie wyroku łącznego odnośnie wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu w spr. II K 151/03 (gdzie też mylnie wskazano oznaczenie sądu który wydał wyrok w sprawie II K 151/03) w oparciu o treść art. 572 kpk. Skoro bowiem w obrocie prawnym funkcjonowało prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 23.07.2014r., to zachodziła negatywna przesłanka procesowa z art. 17 §1 pkt. 7 kpk do badania czy wyrokiem łącznym objąć jednostkowe skazanie z wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu w spr. II K 151/03. Te powody również spowodowały, że zaskarżony wyrok łączny nie mógł się ostać.

Przechodząc zaś do meritum apelacji skazanego, to należy przyznać mu rację, że doszło do błędnych zaliczeń okresów odbytych już kar na poczet wymierzonych kar łącznych. W treści pkt. V i VI nastąpiło zaliczenie tych samych okresów tj. od 24.09.2012r. do 12.02.2013r. i na poczet kary łącznej orzeczonej w pkt. I zaskarżonego wyroku łącznego, jak i na poczet kary łącznej orzeczonej w pkt. II zaskarżonego wyroku łącznego, ze wskazaniem, że ten sam okres dotyczy kary odbywanej do dwóch spraw tj. VIII K 1139/11 (gdzie prawidłowo powinna być wskazana sygnatura II K 1139/11) i VIII K 952/12. Analiza akt niniejszej sprawy, do których nie dołączono akt wykonawczych w zakresie wykonania jednostkowych wyroków, nie pozwala zaś na stwierdzenie jakie faktycznie okresy mogą podlegać prawidłowemu zaliczeniu na poczet kar łącznych. Bowiem z adnotacji o odbyciu kar na odpisach wyroków w sprawach II K 1139/11 (k.34-35) i VIII K 952/12(k.30-31) Sądu Rejonowego w Elblągu oraz z „informacji o pobytach i orzeczeniach” z k.73-75 wynika, że rozpoczęcie tymczasowego aresztowania od 24.09.2012r. zostało uwzględnione przy wykonywaniu różnych kar do różnych wyroków. Mimo tego, że ten sam okres tj. od 24.09.2012r. nie może być zaliczony jednocześnie na poczet odbycia różnych kar, to sąd I instancji nie dokonał weryfikacji adnotacji o odbyciu kar w sprawach II K 1139/11 i VIII K 952/12 Sądu Rejonowego w Elblągu zawartych na odpisach wyroków jednostkowych, tylko powielił błędne zapisy z tych adnotacji i nieprawidłowo sformułował rozstrzygnięcia zawarte w pkt. V i VI zaskarżonego wyroku łącznego. Sąd odwoławczy dysponując tylko odpisami wyroków z takimi błędnymi adnotacjami o odbyciu kar, nie może zaś dokonać korekty zaskarżonego orzeczenia. Stąd i z tego względu zaskarżony wyrok łączny nie mógł się ostać. Ponadto należy zaznaczyć, że mylnie też wskazano w pkt. V wyroku łącznego, że skazany odbywał karę w sprawie VIII K 1139/11 (przy czym powinna być wskazana sygnatura II K 1139/11) m.in. w okresie od „03.05.2012r. do 02.10.2012r.”,

a z adnotacji o odbyciu kary na odpisie wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawie II K 1139/11 wynika, że zaliczono na poczet kary orzeczonej tym wyrokiem m.in. okres „03.05.2012r.-01.06.2012r.”(k.34-35).

Należy też podkreślić, że w redakcji zaskarżonego wyroku łącznego doszło do wielu omyłek w oznaczeniach sądów, przytoczeniu sygnatur akt, opisie treści wyroku jednostkowego. Sąd I instancji starał się omyłki te sprostować, przy czym nie zauważył, że nadal w wyroku łącznym znajdowały się omyłki polegające na tym, że wyrok Sądu Rejonowego z dnia 28.12.2012r. został wydany w sprawie VIII K 988/12 (a nie II K 988/12- jak to przytoczono w treści całego zaskarżonego wyroku łącznego), wyrok Sądu Rejonowego z dnia 19.12.2011r. został wydany w sprawie II K 1139/11 (a nie VIII K 1139/11- jak to wskazano w pkt. V), a wyrok w sprawie II K 151/03 zapadł przed Sądem Okręgowym w Elblągu (a nie przez Sądem Rejonowym w Elblągu- jak to wskazano w pkt. IV). Przy czym w sytuacji stwierdzenia uchybień skutkujących uchynieniem zaskarżonego wyroku łącznego, to sąd odwoławczy nie dokonywał już sprostowań oczywistych omyłek pisarskich w stwierdzonym zakresie.

W świetle ww uwag i rozważań należy stwierdzić, że sąd I instancji w sposób nieprawidłowy zredagował wyrok łączny, w części dot. komparacji tego wyroku tj. części wstępnej zawierającej opis dotychczasowych wyroków skazujących Ł. S., nie uwzględnił właściwie treści prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 23.07.2014r., a nadto oparł się na wzajemnie wykluczających się informacjach zawartych w adnotacjach o obliczeniu i wykonaniu kar w sprawach II K 1139/11 i VIII K 952/12 Sądu Rejonowego w Elblągu, przytoczył też zawierające omyłki opisy wyroków, czy inne dane co do odbycia kar. Analiza zakwestionowanego orzeczenia wskazuje więc na naruszenie przez sąd I instancji przepisu art. 413 kpk, gdyż zaskarżony wyrok łączny obarczony jest ewidentnymi wadami. Bowiem przepis art. 413 kpk obliguje sąd do zredagowania wyroku w taki sposób, aby jego treść była zrozumiała w płaszczyźnie przedmiotowej i podmiotowej i bez żadnych wątpliwości wskazywała na to, co oznaczają poszczególne zapisy wyroku. Każdy wyrok powinien spełniać postulat jasności, jednoznaczności i czytelności nie tylko dla osób profesjonalnie zajmujących się stosowaniem prawa sądowego ale również dla wszystkich takiej znajomości przedmiotu nieposiadających. Wyrok łączny natomiast ze swej istoty winien odzwierciedlać wszystkie okoliczności wskazujące na prawidłowość ustalenia, że zaistniały warunki do jego wydania, w tym musi zawierać dokładne ustalenie treści prawomocnych wyroków, na podstawie których skazano oskarżonego na kary jednostkowe składające się na konstrukcję kary łącznej.

Wskazane uchybienia przemawiają za tym, że zaskarżony wyrok łączny obarczony jest tak istotnymi wadami, których stwierdzenie spowodowało konieczność wydania przez sąd odwoławczy wyroku kasatoryjnego, tj. obligowało sąd II instancji, na podstawie art. 437 § 2 kpk do uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym przeprowadzeniu postępowania Sąd Rejonowy zobowiązany będzie wydać wyrok łączny respektując przesłanki z art. 569§2 kpk, a przede wszystkim mając na uwadze treść postanowienia Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 23 lipca 2014r. Tym samym w części wstępnej wyroku łącznego będzie mógł wskazać tylko wyroki Sądu Rejonowego w Elblągu wskazane w pkt. II ww postanowienia Sądu Okręgowego. Ponadto winien ustalić w sposób pewny i udokumentować jak wyglądało odbycie kar w poszczególnych jednostkowych sprawach.

Na marginesie należy zaznaczyć, że sąd I instancji, w zaskarżonym wyroku łącznym, zastosował przy orzekaniu obu kar łącznych zasadę kumulacji. Należy podkreślić, że na wymiar kary łącznej nie ma już wpływu ani stopień zawinienia z jego funkcją limitującą, ani stopień społecznej szkodliwości poszczególnych przestępstw, ani inne okoliczności które wpłynęły na wymiar kar jednostkowych przy ich orzekaniu. Decydujące znaczenie ma zaś względ na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Skazany Ł. S. zachowuje się dość dobrze w warunkach jednostki penitencjarnej, co nie znalazło jednak odzwierciedlenia przy kształtowaniu kar łącznych. Ponadto przestępstwa przypisane mu wyrokami w sprawach VIII K 988/12 i VIII K 952/12 Sądu Rejonowego w Elblągu zostały popełnione w odstępie miesiąca, natomiast te przypisane wyrokami w sprawach II K 961/10 i II K 1139/11 należały do tej samej kategorii tj. przestępstw p-ko mieniu. Tymczasem z pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że wszystkie te okoliczności (mające przecież decydujący wpływ na wybór czy kara łączna zostanie orzeczona przy zastosowaniu zasady absorpcji, asperacji czy kumulacji) zostały potraktowane jako

nieistotne przy kształtowaniu kar łącznych, przy czym sąd I instancji uznał, że na wymiar kar łącznych z zastosowaniem zasady kumulacji znaczący wpływ miało np. to, że kary wymierzone wyrokami jednostkowymi zostały orzeczone w dolnej granicy ustawowego zagrożenia, a czyn przypisany wyrokiem w sprawie VIII K 952/12 został popełniony w warunkach powrotu do przestępstwa, mimo, że „Słuszność wymaga, by wydając wyrok łączny nie brać ponownie pod uwagę okoliczności przyjętych jako przesłanki wymiaru kary w sprawach poprzednio prawomocnie osądzonych. Celowość karania, bez czego kara nie byłaby sprawiedliwa, uzasadnia uwzględnienie okoliczności zaszłych po wymierzeniu tych kar, a w tym zachowania skazanego w trakcie wykonania kar.” (patrz: wyrok SA w Krakowie z 30.09.1998r w sprawie II AKa 181/98, Prok.i Pr. 1999/4/24). Oczywiście uprzednia wielokrotna karalność skazanego przemawia przeciwko zastosowaniu przy kształtowaniu kar łącznych zasady absorpcji, jednak sąd I instancji ponownie rozpoznający sprawę o wydanie wyroku łącznego, winien mieć na względzie poczynione wyżej uwagi.